

Pisana mati

Povest

SPISAL J. F. MALOGRAJSKI

"Jaz le tega ne razumem," pripomni Miha, "da trpi vaš go, spodar vse to, kar se godi. Saj menda vendar ni s slepoto udarjen! Vsi ljudje vidijo, vsi govorijo, on pa — kakor bi ne videl in ne slišal..."

"Čudak!" reče Jernej. "Rajno ženo, ki je bila sam angel iz nebes, je pretepaval in ubijal, ta Vrtačka pa počenja kar hoče. Pisano jo pač že dolgo gleda. A stori ji nič ne. Kadar mu ni kaj prav, pa gre raje in ga ni po dva po tri dni. Ona medtem pa še huje počenja."

"Zakaj je ta naša gospodinja tako hudobna, to mi povej eden" poseže vmes Mica. Jernej pa ji odvrne:

"Povej, če veš! Hudobna je, pa je. Srce tako! Je že tako na svetu. Kakor so eni dobri, tako so drugi hudobni. Menda kakor vsakdo sam hoče. Ali zakaj da hoče eden tako, drugi drugače, ne ve menda nihče. Rečem, ti le toliko: drži se dobrega in varuj se zlobnega človeka!"

"Pred vragom treba bežati!" dostavi Miha.

"O saj jaz bom bežala!" reče Mica in si dene škof z vodo na glavo. Jaz ne vem, kaj mi je bilo, da sem se bila dala o Božiču pregovoriti in sem ostala še eno leto. Pa seveda, če bi ta ne bil."

"Kaj bi se na me izgovarjala!" jo zavrne Jernej. "Saj veš, kako je bilo. Stopil je Mlakar pred naju, dal nama lepo besedo, pa plačo nama je zvišal, tako, da bi ne imela nikjer večje. To naju je oba zapeljalo. Ali zdaj pa nič več! Se enkrat do Božiča, potem pa drugam. Kajti zanašaj se še tako, da bo drugače, stvar ostane zmeraj kakršna je bila. Par dni prijaznost, potem pa spet same psovke! Mlakar nima toliko denarja, da bi mene še enkrat pregovoril!"

Mica je odhitela in tudi Miha se je odpravil, Jernej pa je ostal, ker je hotel še malo konja izkopati.

"V nedeljo pridi k Stefanu," zakliče Jernej za Miho. "Za en ali dva poliča bom dal jaz, zato ker si jo. Tako se mi je pa že ohladila duša, da ti ne morem povedati!"

Ko je prišel Jernej domov, se je bilo že stemnilo. Nastal je živini, potem pa se odpravil proti kozolcu, da bi potegnil prazen voz pod streho. Premišljal je

sam pri sebi, kje Mlakarica toliko denarja dobiva, kajti opazal je že dalje časa, da je dan na dan vinjena. "Po pošteni poti to ne gre!" si je dejal.

Ko je stal pod kozolcem in delal prostor za voz, zahrešče nenkrat vrata od kašče, ki je stala na nasprotni strani kozolca tik za hišo. Jernej se sklone pokoncu. Po dnevi bi se še zmenil ne bil za to. Toda zdaj, ob tem času, ko se ni skoro že nič več videlo, se mu je zdela stvar čudna. — Kdo pa naj bi imel zdaj v kašči kaj opraviti? Stoji malo na kraj in ostrmi, kajti dolga moška postava s precejšnjo vrečo na rami je zavila od kašče proti vrtnu.

Prva Jernejeva misel je bila, da ima tatu pred seboj. In že je hotel prestreči onemu pot in vprašati ga, kaj in kam nese, ko stopi še Mlakarica iz kašče ter se hitro izmuzne proti hiši. Jerneju pa se je hipoma posvetilo.

"A tako?" reče sam pri sebi. "Z vednostjo naše dobre gospodinjice se torej godi to? No, v malin ta ne nese, stavim glavo, da ne! In prav čiste vesti tudi nima; ko bi jo imel, ne bi hodil v mraku. Ej, ej, meni se je dozdevalo že davno nekaj takega. Pa kdo, vrabca, naj bi bil ta dolgin? Kako to skriva glavo za vrečo! I pa kdo naj bi bil drugi — seveda, je že, sam Kljukce!"

Jernej se ni motil. Bil je to res Kljukce, ki je nesel vrečo pšenice domov. Bil je že dalje časa z Mlakarico v neki čudni kupčiski zvezi. Mlakarici je čisto manjkalo denarja, žeja pa se ji je vračala vsak dan. Razvabila se je bila in morala je piti, a ker ni bilo gotovine, je pila na upanje. Kljukce je imel dosti krede in rad je pisal. Kadar pa je računček postal malo večji, je Kljukce Mlakarico opomnil, ona pa ga je povabila o takem času, ko se ni bilo bati, da bi kdo zapazil, v svojo kaščo. In odnesel je zdaj pšenice, zdaj rži, zdaj drugega žita, ali pa tudi slanine, moke, jajc, krompirja, ali kar je že bilo. Vse je prišlo prav Kljukcu, prav z vsem je bil zadovoljen samo da je bilo to, kar je dobil, več vredno, nego njegova terjatev. In to je bilo vedno. Kljukce

je dobro vedel, pri čem je. Mlakarica pa se za račune ni dosti brigala. Če jo je tudi Kljukce goljufal, samo da ji je dajal dovolj pijače, kadar si je je želela. Kljukceva hiša ni stala v vrsti z drugimi hišami, temveč v ozadju za vrtovi, in sicer ravno ob koncu Mlakarjevega posestva. Mlakarici je bila njegova gostilna torej jako pri roki. Postala je malo na pragu, ozrla se na levo in desno, pa smuknila preko vrta, in bila v gostilni, ne da bi jo bil kdo opazil.

Na dobrem glasu Kljukce ni bil. Večkrat se je govorilo o tem da se zbirajo pri njem dvomilijardi ljudi. Parkrat so bili v istini zasačili pri njem ponarejevalce denarja. Tistikrat je Kljukcu samemu trda predla, a posrečilo se mu je, izmuzniti se. Pošteni ljudje so se iz tega vzroka izogibali njegove gostilne in če je semtertja kdo zašel notri, se ni mudil dolgo. Vsakdo se je bal, da ne bi prišel radi tega ob dobro ime. Mlakarica je vse to vedela. Ne bi ji bilo ljubo, če bi bili govorili ljudje o tem, da zahaja v Kljukcevo gostilno, ker je bila pregizdava in preveč častihlepa. Ali da bi se bila premagala, za to ni imela moči.

Njena strast je premagala vse njene pomisleke. Vendar pa je zahajala h Kljukcu najraje ob takem času, ko je vedela, da so ljudje pri delu. In tako se je res le malokdaj zgodilo, da bi jo bil kdo tam zalotil. Toda vedeli so ljudje vseeno, kaj počenja. Zapazil je zdaj eden kaj, zdaj drugi, iz česar se je dalo sklepati še na druge stvari.

Zaduhli prostori Kljukceve gostilne so bili Mlakarici že davno ljubši, nego svetla in prostorna domača hiša. Ljubezen je ni bila privedla k Mlakarju in zato se nje srce nikdar ni prav udomačilo v njegovi hiši. Vzela ga je bila, ker si je obetala pri njem udobno, prijetno življenje, ali vzela bi bila ravno tako kakega drugega, če bi ji bil nudil tisto, ali celo več. Ljubezni, tiste ljubezni, ki je pripravljena tudi na žrtve, njeno srce menda sploh ni poznalo. Zato so ji bile tudi dolžnosti, ki jih je imela kot zakonska žena svojeemu možu nasproti, povsem tu-

je. Nič se ji ni zdelo pregrešno, če je možovo premoženje zapravljala in niti na misel ji ni prišlo, da se stori kriva tatvina, ako prazni možovo kaščo v to svrhu, da streže svoji strasti. Pri takih razmerah ni bilo nič čudno, da se je dvigala vedno višje stena med Mlakarjem in njegovo ženo. Se ni vedel za vse njene napake, a čutil je, da ga ne ljubi, čutil, da ga ni nikdar ljubila, da je temveč trezno računila, ko ga je jemala. In to ga je delalo nesrečnega. Doma je bil nezadovoljen, zato je hodil čim dalje pogosteje z doma, ne vedoč, da daje s tem ženi čim dalje več prilike za njeno slaba početja.

Pred nekaj časa se je bil priklatil v ta kraj nek Italijan. Trdil je, da je konjski trgovec; hodil je res gledat konje a kupil ni nikdar nobenega. Kljal se je včasih po okolici, večidel pa je presedel v gostilni pri Kljukcu. Ondi je občeval z raznimi ljudmi, ki so prihajali in odhajali, ne da bi bil kdo domačinov znal, kaj je njih opravke. S tem Italijanom je sklenila Mlakarica hitro prijateljstvo. Pravil ji je mnogo zanimivega o svojem potovanju, pravil o deželah, o katerih Mlakarica prej živ dan ni slišala, a vmes se ji laskal, da ji je srce poskakovalo veselja. — Njeni ničemurnosti je neizmerno prijalo, ako ji je rekel, da je krasna in da lepše ženske še ni videl svoj živ dan. Kdaj ji je še rekel njen mož kaj takega? Da morda ni imel povoda zato in da je imel morda njen mož kaj boljega opraviti, nego govoriti z njo na take načine, to Mlakarici ni prišlo na um. Nasprotno, bila je prepričana, da je tako, kakor je pravil Italijan in jezilo jo je, da ni njen mož zapazil vsega tega ali pa da se ni brigal za take stvari.

Zato pa je bila tem bolj Italijanu hvaležna in kmalu je bila vsa zaverovana vanj. Prišlo je tako, da ni mogla več strpeti brez njegove družine, in da je bila nesrečna, če je kam odšel, ali če je bil mož doma, in ni mogla iz tega vzroka v gostilno.

Da bi mu svojo hvaležnost pokazala tudi dejansko, je ona plačevala zanj pijačo in on je rad videl to. Pa tudi za kak prigrizek je zmeraj poskrbel. Priplesla je zdaj kak kos svinjine, zdaj kako kuretino s seboj. Italijan pa je jedel eno kot drugo z veliko slastjo ter hvalil Mlakarico na vse pretege.

Posledice takega počenja njanjo nišo mogle ostati prikrite in naposled jih je moral zapaziti tudi Mlakar, dasi je zadnje čase hudo zanemarjal dom in se je zdelo, kakor bi mu bilo vseeno, naj se godi kar hoče v njegovi niši. Pogrešil je že marsikateri-krat kaj, ne da bi se bil posebeno razvnel. Če je vprašal ženo po tem ali onem, mu je znala vsako stvar pojasniti tako, da ji je večkrat verjel. Toda nekega popoldne je bil dobil gosta, ki mu je bilo treba postreči in ga nekoliko pogostiti. Reče torej ženi:

"Torej kak drug kos!" "Jaz sem bila včeraj pod streho, pa nisem videla nobenega kosa več!" "Kaj? ... Svinjina naj bi bila že pošla? To ni mogoče, saj smo zaklali vendar to zimo štiri prašiče!" "Zastran mene lahko deset! Jaz vem le toliko, da svinjine nič več ni!" "To ni mogoče!" ponovi Mlakar. "Jaz ne vem, da bi jo bilo toliko jedli! Nasprotno, še ni dolgo tega, ko sem te hotel vprašati, zakaj pride tako po-

"Skuhaj par mesenih klobas in pripravi malico!" Mlakarica pa zamrdne in reče: "Kje pa so tiste klobase, ki naj jih skuham?" "Pod streho menda!" "Pod streho ni nič klobas!" Mlakar se začudi, a ker mu ni kazalo, pričakati se s svojo ženo, ko mu je sedaj gost v sobi, pripomni: "Pa skuhaj torej par krač!" "Tudi krač ni več!"

"O, Gee!— Grandma's Walking Downstairs—"

Sold by Drugstore Use WELDONA Tablets Write for FREE, fully illustrated 24-page book, "History of RHEUMATISM," with chapter discussing forms of rheumatism, to WELDONA CORPORATION Desk 7, Atlantic City, N. J.

"I Can Work Every Day Now"

If you must be on the job EVERY DAY, take Lydia E. Pinkham's Tablets. They relieve periodic pain and discomfort. If you take them regularly... and if yours is not a surgical case... you should be able to avoid periodic upsets, because this medicine helps to correct the CAUSE of your trouble.

"I am a factory worker. I was weak and nervous and my stomach and back pained me severely, but since I took Lydia E. Pinkham's Tablets the pains don't appear anymore." — Miss Helen Kolaski, 3906 N. Christiana Ave., Chicago, Ill.

LYDIA E. PINKHAM'S TABLETS
Ask Your Druggist for the 50¢ size

redkoma na mizo. Kam je to rej meso?" Ona skomizgne ravnodušno in odvrne nesramno: "Jaz ne vem! Če ne verjamem meni, pa pojdi sam gledat!" Upala je, da bode iznajdba tem boljše, čim predrznejša bo.

(Dalje prihodnjé)

GAINS 25½ LBS. IN TWO MONTHS

COD LIVER OIL—On a Punishment—Now a Treat

Stop trying to force your children to take medicine. Tasting, fishy flavored cod liver oil. Get the real thing. The cod liver oil with a delicious chocolate taste—and watch their bodies grow daily with vigorous, athletic strength. Merder of Milwaukee says: "Before my child took Coco Cod... she was 80 lbs. Now, she weighs 105½ lbs. and is not even ill now!" Other cod liver oils have only Vitamin A but Coco Cod has both Vitamin A and Vitamin D—both appetite and strength promoting vitamins. Start your children with Coco Cod today. Ask your druggist.

COCO COD
The Cod Liver Oil That Tastes Like Chocolate

PRAKTIČNO BOŽIČNO DARILO

Ali hočete napraviti tistemu, ki ga ljubite, posebno veselje? "Seveda," boste rekli, "ali kaj, ko pa vsaka reč toliko stane." Prav zaradi tega si izberite darilo, ki ima posebno veliko vrednost in za kar izdaste le majhen znesek. Verjemite, da bo gotovo vesel zanimivega lista. Hvaležne vam bo zanj. Saj mu bo v uteho, pouk in razvedrilo. Naročite mu zanimiv list, dnevnik "Enakopravnost". Vsaka številka ga bo spominjala vaše prijaznosti.

ENAKOPRAVNOST
6231 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

THE ROLLATOR IS THE REASON!

Norge all-time sales records were broken this year when SEVENTEEN SOLID TRAINLOADS were sold in one month!

Samo Norge ledenice ima tisti močni hladilni mehanizem, kateri vas stane manj, da jo lastujete kot pa da ste brez nje. Vi lahko dobite Norge Rollator ledenice za današnjo nizko ceno, in takoj boste pričeli hraniti denar. Prihranite in postrežba ledenice se bodo nadaljevala dan za dnem, leto in letom.

Nov Norge model je močna ledenica in prostorna. Norge ledenice kupite, ako takoj vplačate nekaj, ostalo na primerna odplačila.

NORGE
Rollator refrigeration
SUPERIOR HOME SUPPLY
6401-05 SUPERIOR AVE.
"PRI NAS SI PRIHRANITE DENAR"

LIFE'S BYWAYS

Bubbles GIRL FRIEND MAYME. SEZ - I'D LIKE TO SEE 'EM TRY AND GET AWAY WITH THAT ROUGH STUFF TODAY!

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost
6231 St. Clair Ave., Henderson 5811